

O princezně, která ztratila svou duši.

Byl smutný a deštivý podvečer. Studený vítr honil po obloze závoje mraků a nebylo už ani trochu naděje, že by zapadající slunce pohlédlo ještě jednou do kraje.

Úzkou, neschůdnou cestou v lese jel mladý princ na bílém koni. Cesty neubývalo, bělouš postupoval jen krok za krokem a co chvíli klopýtl o vyčnívající kořen. Neboť pod hustými smrky a jedlemi bylo už docela tma.

Konečně se kmeny před nimi rozestoupily do nevelké planiny, spadající dost příkře do údolí. Na okraji nad svahem stál polorozpadlý hrad. Bylo tu pusto a bezútěšně, nikde ani človíčka, ale princ Ivor byl rád, že našel alespoň přístřeší na noc. Hrad nevypadal lákavě, střechy byla mnohde propadlá, okna vytlučena, i zdi poškozeny, ale přece jen to byla ochrana před nepohodou. V nádvoří byla dokonce zachovalá stáj. Ivor tam uvázal svého koně, dobře ho opatřil na noc a pak vstoupil do hradu.

Podivil se, že v komnatách našel nábytek, dokonce ani závěsy na stěnách a oknech nechyběly, ale všude byl takový nepořádek, že se zdálo, jako by obyvatelé opustili hrad v náramném spěchu a zmatku.

Snad je přepadla nějaká loupeživá horda, pomyslí si Ivor a uvolnil trochu svůj meč v pochvě. Stál v arkýřovité komnatě s velikými okny. U stěny bylo lůžko s aksamitovými pokrývkami a nad ním visel potrhaný závěs, plný prachu. Na dubovém stole v arkýři stál velký stříbrný svícen. Druhý ležel poražen u stěny, na níž visel prázdný rám. Střepy pod rámem prozrazovalo, že to kdysi bylo zrcadlo.

Zdálo se, že ve zpustlé komnatě se odehrál nějaký boj, ale stejný dojem vanul ze všech koutů hradu. Ivor tu stál chvíli v zamyšlení. Tajemství hradu rozluštit nemohl, bylo zřejmé, že se nad tímto nepořádkem převalily již dlouhé měsíce a pokrily ho notnou vrstvou prachu. Ale na přenocování v deštivé

noci byl hrad více než dobrý.

Ivor se sklonil k poraženému svícnu, aby ho postavil. Ale jeho mladá síla nestačila : se svícnem ani nepohnul. Nedovedl to pochopit, svícen nebyl tak veliký. Přistoupil k druhému svícnu, který byl stejný a stál v arkyři. A ku podivu tento svícen zvedl snadno jednou rukou.

Ke všemu ještě kouzla, pomyslí si Ivor, ale nezalekl se. Ulehl klidně na měkké lůžko a unaven obtížnou cestou záhy usnul. Nevěděl, jak dlouho spal. Probudil ho náhle zvláštní zvuk, jako by v komnatě někdo vzlykal. Ivor se posadil a udiveně se rozhlédl. Měsíc zaléval pokoj svou září, ale nikoho nebylo vidět. Snad by se byl Ivor znovu uložil ke spánku, ale náhle padl jeho pohled na stěnu. V prázdném rámu seděla dívka neobyčejné krásy a plakala.

"Kdo jsi ?" zeptal se princ udiveně.

"Jsem duše princezny Tami," zněla odpověď. "Jsem zakleta do tohoto rámu."

"Tak," podivil se Ivor. "A kde je princezna, má-li svou duši tady ?"

"Princezna je daleko odtud. Ztratila mne."

Ivor zavrtěl nedůvěřivě hlavou. "Cožpak je možno ztratit svou duši ?"

"Je," přikývla dívka v rámu. "Pochopil bys to, kdybys znal příběh princezny Tami."

"Chtěl bych jej znát. Vyprávěj mi ho," žádal Ivor.

"Nemohu tě rušit uprostřed noci," zaváhala dívka v rámu. Ale Ivor nedal jinak.

"Budu rád poslouchat," ujišťoval ji, "tím raději, že se při tom budu smět dívat na tvoji krásu."

A pak dlouho seděl a naslouchal tichému hlasu, který mu vyprávěl příběh o princezně, která ztratila svou duši.

Princezna Tami byla dcerou krále Amynta, jenž vládl velké

a bohaté říši. Byl spravedlivý a dobrý a lid ho měl rád.

Matka princezny Tami, královna Selena, zemřela při jejím narození. Zdrčený král přenesl všechnu svoji lásku na dcerku a vychovával ji tak, že dítě bylo brzy milováno všemi, kdož je znali.

A přece už od malička měla Tami zlého nepřítel. Byla to stará chůva Darema, která milovala otrockou láskou královnu Selenu a po její smrti začala malou princeznu nenávidět. Neboť kdyby nebylo Tami, mohla královna Selena žít dál.

Tak vyrůstala Tami obklopena láskou svého otce, zahrnována přízní mnoha lidí a nenáviděna svou chůvou, v jejíž společnosti trávil většinu svého času.

Nedlouho po Taminých osmých narozeninách onemocněl král Amynthas zákeřnou nemocí a brzy pochopil, že jeho dny spějí ke konci. Uvědomil si, jak předčasně opouští trůn a zejména malou Tami. Koho pověřit její výchovou, aby z ní vyrostla budoucí královna a důstojná nástupkyně svého otce? Byly to těžké chvíle. Král Amynthas věděl, jak oddaně se mu všichni dívají do očí. Ale lze opravdu všem důvěřovat? Jak se zachovájí ti nejhrošlivější po jeho smrti?

Posléze se rozhodl pro svého bratrance Maridona. Nebyl siice oblíben u dvora ani mezi lidem, ale Amynthas se domníval, že příbuzná krev donutí Maridona dokončit co nejpečlivěji výchovu princeznu.

Když se mu pak přitížilo, svolal ke svému loži královskou radu a seznámil ji se svým rozhodnutím. Přál si, aby Maridon vládl jako princ regent až do dne, kdy Tami dovrší osmnácti let. Napomenul Maridona, aby se nikdy nezpronevěřil důvěře umírajícího. Pak přijal přísahu přítomných a propustil je. Komnata se tiše vyprázdnila, jen malá Tami zůstala stát s vyděšenýma očima u lože. Král na ni pohlédl a srdce se mu sevřelo

lítostí.

"Pojď blíž, Tami," řekl pak tiše. "Možná, že už nikdy spolu nebudeme takhle hovořit. Chci ti alespoň říci, že jsi byla klenotem mého života. Chtěl jsem z tebe vychovat příští královnu, ale smrt je mocnější než vůle králů. Zanechávám tě tu samotnu s odkazem, který není lehký : je to můj národ. Bude to tvůj národ a očekává od tebe, že v tvém životě nebude nic důležitějšího než jeho zájem. Má na to právo a ty nesmíš nikdy svůj národ zklamat. Stačí jediný vadný článek, aby se řetěz přetrhl, ale pak je už celý k nepotřebě. Buď dobrá a statečná. Pamatuj, že žena je poutem mezi minulostí a budoucností, že povinnost je víc než štěstí a že štěstí bez povinnosti nikdy nedosáhneš. Pak budeš dobrou královnou. Ale nezapomeň, co jsem ti říkal v naší poslední společné chvíli..."

"Tatínku," zavzlykala Tami a rozplakala se. Když se utišila, pohlédla znovu na svého otce. Spal tiše a klidně a Tami najednou pochopila, že se už nikdy neprobudí.

Smuteční obřady trvaly několik dní. Princ regent se svou rodinou přišel do zámku a s ním neobvyklý zmatek. Bez ohledu na smutek zahájil přestavby a úpravy, měnil sloužící, všude byl shon a ruch a kdesi v koutě se ustrašeně tiskla budoucí královna.

Darema měla své chvíle. Jako zlý duch obcházela mezi novými lidmi v zámku a rozsévala jed proti osiřelé princezně. Nalezla ne jeden pár uší, který jí ochotně vyslechl. A nemusela se bát. Princ regent byl jí spolehlivou ochranou. Rád naslouchal jejím nenávisným slovům a myslel při tom na svého syna Agathona. Byl to nedobrý, zlomyslný hoch, ale přece jen vlastní syn a jediná překážka, stojící mezi ním a trůnem, byla Tami. Kdyby jí nebylo, nastoupil by po Maridonovi Agathon ne už jako princ regent, nýbrž jako nový král.

Královský trůn a celý trůnní sál byl nyní často opuštěn. Maridon měl jiné starosti, a jeho žena, horší ještě než on sám, podporovala nápad získat trůn pro Agathona.

V noci, kdy zámek hluboce spal, přicházel občas do trůnního sálu drobný návštěvník. Byla to Tami. Usedla tiše na otcovo místo a zdálo se jí, že tady je svému zemřelému tatínkovi blíž než kdekoliv jinde. Trpce žalovala svým slabým hláskem do tmy před sebou, stěžovala si na svou opuštěnost, šepot se tříštil o stěny a vysoký strop a Tami se zdálo, že jí otec odpovídá, slyšela jeho hlas a rozuměla mu.

"Buď statečná," říkal jí. "Je údělem panovníků, aby byli velcí i za cenu vlastního štěstí. Jinak jsou špatnými panovníky. Ty můžeš mít pocit samoty, ale děti ve tvém národě ho mít nesmí. Musí vědět, že nad nimi bdíš, jako ty víš, že já bdím nad tebou..."

Každou bolest prý zahojí čas. Ale není to vždycky pravda. Tami vyrůstala, ale její stesk po otci se nezmenšoval. Pověsti o její špatnosti naplnily celý zámek a pronikaly ven mezi lid. Setkávaly se s nedůvěrou; bylo těžké uvěřit, že dcera krále Amynta a královny Seleny je špatná. Princ regent také nezískal důvěru národa. Vládl bez královské rady jen za pomoci svých milců a říše se zmítala v nepořádcích. Avšak lež, která se dlouho opakuje, stává se posléze pravdou. Část národa začala pochybovat o své budoucí královně.

Tami, žijící zcela v ústraní, překonávala všechno tak statečně, jak to jen šlo. Noční rozhovory s otcem byly jí neocenitelnou posilou. Čekala trpělivě na své osmnácté narozeniny a věřila, že tím všechno skončí a ona začne plnit úkol, který jí otec uložil. Ale příliš podceňovala své nepřátele.

Neúnavná Darema si vzpomněla, že se Tami bude muset také provdat. Navrhla Maridonově ženě, aby prostě oženili Tami s Agathonem. Tím bude Tamina moc zlomena, aniž se kdo proviní, a Agathon nastoupí přece jen na trůn. Od nápadu k podrobnému

plánu chyběl už jen krůček.

Noc před svými sedmnáctými narozeninami ztrávila Tami opět v Erunním sále. Tušila už, že se kolem ní něco chystá a bála se, protože nevěděla, proti čemu se má bránit.

"Nesmíš ustoupit," slyšela otcův hlas, přicházející z nedozírné dálky, "musíš být statečná a setrvat. Daleko na severu stojí můj rodný hrad. Je opuštěný, mohla bys tam mít útočiště. Můžeš tam kdykoliv odjet, ale rozhoduj se opatrně. Neboť tvoje místo je tady. Nezapomínej, že není schopen stát na výšinách, kdo neprošel propastmi bolesti a utrpení..."

S novou odvahou vstoupila příštího dne ráno Tami do velké hodovní síně. Celá dvorní společnost ji očekávala, aby ji úlisně blahopřála k sedmnáctým narozeninám.

Tami, pamětliva otcových slov, přijímala klidně neupřímné projevy radosti. Ale posléze povstal princ regent a její přítoun Maridon, pronesl svou zdravici a jako dar sdělil Tami, že ji zasnuhuje se svým synem Agathonem.

"Jaká to čest!" vydechl dvůr v úžasu.

Tami zbledla. Ale pak pevnými slovy oznámila přítomným, že není ještě plnoletá a proto se neodvažuje vyslovit svůj souhlas. Ode dneška za rok nastoupí na trůn a pak se rozhodne.

Hodovní síň utonula v bezdechém tichu. Úžas byl příliš silný. A za tohoto ticha prošla Tami ke dvěřím a odešla.

Za několik hodin na to vyjel ze zámku kočár, řízený starým věrným kočím Oktonem. Princ regent stál u okna a hleděl za kočárem. Zlostný svit v jeho očích už pohl. Nevěděl, kam kočár jede, proč směřuje právě na sever, ale věděl, že neztratí Tami ze své moci, protože ji na její cestě provází nesmiřitelně zlá Darema.

Kočím Okton znal cestu k hradu krále Amytha. Nestaral se o to, proč princezna odjíždí tak narychlo z rodného hradu. Byl jedním z věrných a Tamino přání bylo pro něj rozkazem.

Ale starý hrad byl pro Tami zklamáním. Byl nehostinný, ponurý a zpustlý, ale byl to hrad jejího otce a Tami věřila, že v něm najde ochranu i novou sílu vrátit se za rok do zámku, nastoupit na trůn a odmítnout Agathona. Pak už bude královnou a její rozhodnutí bude neměnné.

Příštího jitra shledala, že v sluneční záři je hrad přívětivější. A za několik dní si zvykla docela. Vždyť kamkoliv tu šla, všude kráčela ve stopách svého otce. Okton jí byl věrným průvodcem, ale aby měla ještě bdělejšího strážce, opatřil jí velkého psa. Tami se s ním rychle spřátelila a pak se už tolik nebála Daremy, jejíž chování bylo den ze dne divnější. Dávala svou nenávist znát už příliš otevřeně.

Čas tu plynul rychleji než v rodném zámku. Někdy se Tami cítila docela šťastná, třeba když odpočívala v trávě na skvysluní a pes věrně ležel u jejího boku.

Avšak po nějaké době přijel znenadání posel ze zámku. Přivezl princezně výzvu, aby se vrátila zpátky, jinak že bude národ uvažovat o jiném vladaři. Tami odpověděla vyhybavě. Její malé štěstí se rázem rozplynulo. V noci volala znovu svého otce. Prosila ho, aby jí zbavil povinnosti stát se královnou, neboť se necítí dost silná. Ale marně čekala na otcovu odpověď. Známý hlas, který zazníval doma v trůnní síni, se tady neozval a Tami se zdálo, že její otec teprve nyní skutečně zemřel.

Od toho dne žila v nerozhodnosti a ve výčitkách svědomí. Nezradila přece jen svého otce, když odjela ze zámku? Ale marně se snažila najít v sobě dost odhodlání k návratu.

A pak nadešel onen památný podzimní den, který všechno rozhodl. Darema se už neovládla a začala na Tami naléhat, aby se vrátila do zámku. Princezna nechtěla. Představa otylého Agathona jí brala veškerou odvahu.

"Musíš se vrátit, budoucí královno," naléhala zlomyslně

Darema, "tvůj ženich Agathon tě už očekává s otevřenou náručí. Netěšíš se? Stejně ti to nepomůže! Není pro tebe úniku! Leda do hrobky ke svým rodičům."

Tami se zachvěla. V očích Daremy plál podivný oheň, když se předklonila kupředu a začala ze sebe chrlit slova.

"Má ubohá krásná Selena tam leží už tolik let, protože jsi ji zabila. Celou tu dobu jsem se ti toužila pomstít. Nenáviděla jsem tě od první chvíle až za hrob! Ani nevíš, kolikrát jsem tě chtěla zaškrtnout v kolébce. Ani nevíš, kolikrát jsem si později vyčítala, že jsem to neudělala. Zdálo se, že mi unikneš bez trestu. Pak přišel Agathon. Radovala jsem se z představy, že tě má ve své náručí a ve své moci, ty krásko! Že sedí na tvém trůně. Myslíš, že připustím, abys mu unikla? Zaškrtnu tě vlastníma rukama, uvidím tě konečně mrtvou, pomstím se ti..."

Tami s hrůzou v očích ustupovala před stařenou, která propadla šílenství z nenávisti. Ustupovala až do arkýře, ale pak dál neměla kam. Darema se blížila a její kostnaté ruce se blížily k princeznině hrdlu. V tu chvíli vběhl do komnaty pes, který zpozoroval, že jeho velitelka je v nebezpečí. Ale Tami ho ve své hrůze neviděla. Třesoucí se rukou uchopila stříbrný svícen a mrštila jím po stařeně. Svícen však padl do zrcadla, roztříštil je a pak dopadl přímo na hlavu psa, jenž se právě chystal skočit na Daremu. Tami se neslyšně svezla ve mdlobách na zem.

Když přišla k sobě, ležela na lůžku a mrtvé tělo psa bylo již odklizené. Záchvat Daremy úplně pominul, byla z ní zase strohá služebnice, která sdělila Tami, že kočár již čeká, aby ji odvezl zpátky do zámku. Tami byla příliš zdrcena prožitou hrůzou. Poslušně se zvedla, jen se naposled rozhlédla komnatou.

"Odejdu odtud, když to musí být," řekla smutně, "ale

moje duše zůstane navždy na tomto místě, kde jsem spáchala jediný zločin svého života. Zabíla jsem svého nejvěrnějšího přítele. Odvezte mne, chcete-li. Moje duše zůstane v tomto rámu. Agathon ji nikdy nedostane."

Tak odtud odešla princezna Tami. Když vystoupila v nádvoří zámku z kočáru, nikdo ji nemohl poznat. Její obličej zošklivěl tak, že nani bylo hrůza pohlédnout. Její hlas zdrsnel. Zůstala bez duše.

Svítal už nový den, když dívka v rámu skončila své vyprávění. Princ Ivor seděl zamyšleně. Ranní přisvit se vkrádal do zdí hradu a jak světla přibývalo, ztrácel se přelud v rámu.

Trvalo hodnou chvíli, než se vytrhl z myšlenek. Rám byl již prázdný, ale princ se toho sotva všiml.

"Princezna Tami jela na sever," řekl sám sobě, "To znamená, že její zámek leží odtud na jih."

Pak vyšel z komnaty, po krátké chvíli rozlehl se nádvořím klapot koňských kopyt, rychle se vzdaloval a brzy utichl v dálce.

Nebyl překvapen, když po dvou dnech přijel skutečně k velikému městu, kde stál výstavný zámek. Nepochyboval o tom, že podivná noční příhoda nebyla snem. Zajel do hostince, poručil si vydatné jídlo a pak se dal s hostinským do řeči. A slyšel to, co očekával. Princezna Tami slaví za měsíc své osmnácté narozeniny. Má nastoupit na trůn, ale musí se do té doby rozhodnout, provdá-li se za regentova syna Agathona. Zlé však je na tom to, že regentův syn ji nechce. Neboť princezna je ošklivá jako noc. Svůj obličej halí neustále hustým závojem a její hlas je prý podoben hlasu vrány. Mimo to se o ní proslýchá, že je zlá, tak krutá, že svou starou chůvu přivedla málem k šílenství a svého psa, který ji oddaně miloval, zabíla v záchvatu vzteku. Ba, bylo by prý štěstím pro národ, kdyby raději nikdy nenastoupila na trůn.

Princ Ivor mlčel a raději dobře poslouchal. Příštího dne oblékl svůj nejnádhernější šat a dal se ohlásit u princezny. Přijala ho v zahradě, žvář zahalenu hustým závojem.

"Přijíždím zdaleka, princezno," oslovil ji. "Jsem Ivor, druhorozený syn krále Heliona ze sousední země."

"Buď mým hostem, princí," ozval se nepřijemný, drsný hlas, "neboť naši otcové byli přáteli."

Ivor pohlížel na princeznu, hlavou mu táhly vzpomínky na podivný noční rozhovor a bylo mu jí líto. Zřekla se své duše a své krásy, ale právě proto si nezaslouží žít celý život v neštěstí.

"Nepřišel jsem žádat jen o pohostinství," řekl, "přišel jsem tě vlastně požádat, aby ses stala mouženou."

Hlava v závoji se pozvedla. "Slyšíš můj hlas, princí? Není na světě člověka, který by ho mohl poslouchat celý život. Vážím si tvé nabídky, ale..."

"Dovol, princezno," přerušil ji Ivor. "Vím, že mi nebude vadit tvůj hlas. Dovol mi, abych se tě směl otázat ještě jednou zítra."

Uklonil se a odešel. Ale v noci místo spánku myslil na ubohou princeznu, Jak asi trpí. Snad jí bude sto pomoci.

Příštího dne vyhledal opět princeznu v zahradě.

"Přicházím po druhé, princezno," řekl jí. "Celou noc jsem o tobě přemýšlel. Dovol mi, abych opakoval svou včerejší prosbu."

Zdálo se, že hlava v závoji zaváhala. Nečekala, že princ přijde znovu. Ale pak promluvila klidně a rozhodně.

"Nenaléhej, princí. Jsem špatný člověk. Zabíla jsem svého nejvěrnějšího přítele. Život se mnou byl by pro tebe utrpením."

"Nebyl, princezno," odporoval Ivor. "Lituješ hluboce činu, který za tebe vykonala zlá náhoda. Trpíš nezaslouženě. Dovol mi, abych se tě směl otázat ještě jednou zítra."

Odešel, ale den ztrávil v myšlenkách na Tami. Když večer usínal, byl si jist, že ji miluje.

Nazítří přišel po třetí za princeznou.

"Snad jsem si nebyl včera a především docela jist, princezno. Ale dnes vím, že tě miluji."

Princezna Tami seděla nepohnutě, jako by ho neslyšela. Ale Ivor zpozoroval, že se jí chvějí ramena.

Po dlouhé chvíli zvedla princezna hlavu.

"Pohleď, princí," řekla pevně, "nesmím tě déle hlamat. Neznáš můj obličej."

Jediným pohybem strhla si závoj s obličeje. Ivor ani nepohnul brvou. Hleděl na ošklivý obličej, odpovídající hrubému hlasu princezny. Takhle tedy vyhlíží ubohá princezna Tami ?

"Nevadí mi tvůj obličej, princezno," řekl a hlas se mu ani nezachvěl. "Budu tě věčně milovat, protože znám tvou duši. Ta je krásná."

Polekaně zvedla Tami oči a Ivor si uvědomil, že z ošklivého obličeje hledí na něj tytéž oči, které měl přelud v rámu ve starém hradě. Byly stejně krásné a stejně smutné. Dlouze se zahleděly na prince a pak se opět sklopily.

"Nemohu, princí. Jsem nevěstou Agathonovou."

"Tedy už nemám chodit ?" Zeptal se Ivor, dvě krásné oči na něj znovu pohlédly a Ivor ani nevyčkal odpovědi.

"Nebudeme už o tom mluvit, princezno. Ale přijdu tě zase navštívit. To mi jistě dovolíš."

Od toho dne docházel za princeznou Tami denně. V zámku se o tom začalo hovořit. Agathon se tajně radoval, nechtělo se mu už příliš do sňatku s ošklivou princeznou. Ale jeho rodiče a Darema pozorovali neznámého rytíře záštiplně. Nikdo se však neodvážil něco namítat, neboť už chyběla jen krátká doba do dne, kdy Tami usedne na královský trůn.

A dny utíkaly neuvěřitelně rychle a jednou v podvečer, když se Ivor loučil s princeznou, pravila :

"Hleď, princí Ivore. Prožili jsme spolu řadu krásných dnů. Od smrti mého otce nechoval se ke mně nikdo tak krásně, jako ty. Za čtyři dny jsou mé osmnácté narozeniny. Mám nastoupit na trůn a zasnoubit se s Agathonem. Dávám ti ty čtyři dny na rozmyšlenou. Přestaň mne navštěvovat, přemýšlej. Budu tě očekávat v předvečer svých narozenin, abys mi sdělil své rozhodnutí. Máš svobodnou volbu. Ale nezapomínej, že můj hlas a moje ošklivost nejsou ničím ve srovnání s tím, že nemám duši."

Tak se rozešli. Ale Tami brzy litovala svého činu. Shledala, každá hodina těchto čtyř dnů bude bez konce. Střídavě věřila a nevěřila, že se Ivor ještě vrátí. A když jí příštího dne ráno zvěstovala zlomyslně Ďarema, že neznámý kavalír odejel spěšně ještě v noci z města, zhroutila se Tami poslední naděje.

Poslední den před svými narozeninami začala znovu doufat. Co když ji Ďarema obelhala? Dlouho do noci čekala, ale marně. Ivor nepřišel a Tami pochopila, že ji obelhal a opustil v poslední chvíli.

Jako ztrnulá socha vstoupila ráno do obřadní síně, kde měla být provedena korunovace. Ale podivila, že pořad byl změněn. Její pěstoun, regent Maridon se nejprve otázal, zda se hodlá zasnoubit s Agathonem. Řekl to mírně a laskavě, nezvykle laskavě.

Tami sunula závoj se svého obličeje.

"Hleďte," oslovila shromáždění. "Všichni znáte můj obličej. Moje ošklivost je tak odpuzující, že si nemohu dovolit žádat na kterémkoliv muži, aby se stal mým choťem. Neprovdám se za Agathona, neboť bych mu zničila život. Věnuji svůj život blahu národa, tak, jak si to přál můj zemřelý otec."

V sále bylo ticho. Regent Maridon postoupil dopředu a rozbalil pruh pergamenu.

"Všichni jste slyšeli rozhodnutí princezny Tami. Rozhodla se svobodně. Avšak nemůže nastoupit na trůn, neboť její otec

zesnulý král Amynthas rozhodl za své vlády královským dekretem, že žádná neprovdaná žena nesmí nastoupit na trůn naší říše. Stojíme tedy před volbou nového panovníka, neboť princezna Tami nepřichází jako budoucí královna v úvahu."

Sál zašuměl vzrušením. Ale nebylo možno něco namítat. Maridon držel osudný dekret v ruce. S Tami se zatočil svět. Byla by přísahala, že dekret je falešný, ale její otec byl dlouhá léta mrtev a nebylo nikoho, kdo by padělání listiny dokázal. Přece ji tedy lstivý Maridon zaskočil.

"Ustup od trůnu, princezno Tami, nikdy na něj neusedneš," vyzval ji mírně Maridon.

"Neustupuj!" zaznělo v té chvíli ode dveří. Všechny hlavy se obrátily. Ve dveřích stál princ Ivor, jeho oblek byl zaprášen a potrhán a v ruce držel prázdný rám. Se vztyčenou hlavou kráčel sálem a shromáždění se před ním rozestupovalo. Došel až k Tami a poklekl na jedno koleno.

"Zde jsem, princezno, a přísahám ti před královskou radou, že moje láska k tobě nezná překážek. A abych ti aspoň trochu ulehčil tvoje utrpení, vracím ti tvoji duši. Náleží ti. Svého věrného psa jsi onoho osudného dne jenom poranila, ale jeho život ukončila tvá chůva Darema."

Sotva domluvil, rozpadl se starý rám v jemný prach, zavířil v oblaku kolem princezny a pomalu se usadil. Ale shromáždění v obřadní síni vydechlo úžasem. Před nimi stála Tami, taková, jak ji znali z dřívějších let, krásná jako jarní den a s hlasem lahodným jako slavík.

Korunovace byla slavnostně provedena současně se zasnoubením. A pak začala velkolepá slavnost. Ivor vypověděl, jak odejel do starého hradu, aby přivezl princezně ztracenou duši. Jak musel štvát koně, aby přijel včas. Jak zjistil, že poražený svícen v komnatě lze už zase snadno postavit. Jak vynesl

rám, nedopřál koni odpočinku a spěchal zpět. Jak by byl dojel
všas, kdyby nebyl po cestě přepaden neznámým jezdcem, takže
musel tasit kord a bojovat o svůj život. Poněvadž chránil rám,
byl poraněn, ale posléze přece jen neznámého srazil k zemi.

X [Sestoupil k němu dolů a s úžasem shledal, že je to chůva Dare-
ma, která vypátrala jeho úmysl chtěla mu ho překazit stůj co
stůj. Jak se v posledních chvílích svého života přiznala, že
ona zabila omráčeného psa princezny Tami.] Jak si posléze musel
ošetřit vlastní rány a odpočinout si, aby mohl pokračovat v
cestě. Jak trnul strachy, že přece jen přijde pozdě. A jak
dojel skutečně v posledním okamžiku.

Odpoledne poslala nová královna pro rodinu regenta Marido-
na, ale ^{služ}služící ji marně hledali. Proradný pěstoun uprchl s
ženou a synem a nikdy už o nich nikdo neslyšel.

Pozdě večer, když vyčerpaný a poraněný Ivor usnul ve svém
loží, vstoupila Tami po dlouhé době do trůnní síně. Usedla na
trůn a zahleděla se do tmy.

"Teď už mohu splnit tvé přání, tatínku," zašeptala. "Prošla
jsem propastí utrpení. Chci být dobrou královnou svému lidu
a dobrou poddanou svému králi. Jsem tak šťastná..."

A setmělou síní nesl se tichý známý hlas.

"Buď šťastná na věky, dceruško....."